

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 15 stycznia 2024 r.

Poz. 544

UCHWAŁA NR KI.411.166.2023

**Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Krakowie**

z dnia 20 grudnia 2023 r.

znak sprawy: KI.43.124.65.2023

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) i art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325)

o r z e k a

o stwierdzeniu nieważności uchwały Nr LXVII/600/23 Rady Gminy Ochotnica Dolna z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ochotnica Dolna”.

UZASADNIENIE

Uchwała Nr LXVII/600/23 Rady Gminy Ochotnica Dolna z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ochotnica Dolna” wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w dniu 27 listopada 2023 roku. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego w dniu 22 listopada 2023 r. pod poz. 7580.

Powyższą uchwałą Rada Gminy Ochotnica Dolna, powołując się na przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 400a ust. 1 pkt 2, art. 403 ust. 2, ust. 4 pkt 1 lit. a i b, ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.) określiła zasady udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Ochotnica Dolna na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z postanowieniami § 1 uchwały przyjęto Regulamin udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ochotnica Dolna, stanowiący załącznik 1 do uchwały.

W toku czynności nadzorczych Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie stwierdziło, że postanowieniem § 2 rozdziału 1 Regulaminu Rada Gminy określiła, że (cyt.): „W celu realizacji zadania własnego gminy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodno-ściekowej, udziela się dotacji celowych osobom fizycznym będących właścicielami nieruchomości, położonych na obszarze Gminy Ochotnica Dolna, zabudowanych budynkiem mieszkalnym”. Ponadto w § 11 rozdziału 1 Regulaminu określono, że w przypadku nieruchomości, znajdującej się we współwłasności, wymagane jest oświadczenie o wyrażeniu zgody na wypłacenie dotacji jednemu wskazanemu współwłaścicielowi.

W ocenie Kolegium Izby powyższe zapisy stanowią o wykroczeniu przez Radę Gminy Ochotnica Dolna poza delegację ustawową, wynikającą z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie bowiem z tym przepisem do kompetencji rady gminy należy określenie, w drodze uchwały, zasad udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujących w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania. Powyższe narusza również art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.), który stanowi, iż prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. Z uwagi na fakt, iż art. 403 ust. 4 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska określa krąg podmiotów uprawnionych do otrzymania dotacji, zawężanie tego kręgu postanowieniami uchwały prawa miejscowego jest nieuprawnione. Natomiast postanowieniem § 2 (w zw. z § 11) rozdziału 1 Regulaminu Rada Gminy wykluczyła spośród grupy uprawnionych do otrzymywania dotacji, wymienionych w art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wszystkich poza właścicielami/współwłaścicielami nieruchomości, położonych na obszarze Gminy Ochotnica Dolna, zabudowanych budynkiem mieszkalnym. Wykluczyła zatem z możliwości uzyskania dotacji podmioty (osoby fizyczne) legitymujące się innym tytułem prawnym do nieruchomości, o którym mowa w art. 3 pkt 41 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z tym przepisem, przez pojęcie tytułu prawnego rozumie się prawo własności, użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd, ograniczone prawo rzeczowe albo stosunek zobowiązaniowy.

W sprawie braku możliwości wykluczania określonych podmiotów z kręgu podmiotów wymienionych w ustawie, stanowisko zajął m. in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 21 listopada 2014 r. sygn. akt I SA/Kr 1656/14. Zdaniem Sądu: „...ustawodawca podał w art. 403 ust. 4 p.o.ś przykładowe kategorie podmiotów, do których taka uchwała może zostać skierowana, czyli beneficjentów dotacji. Za przyjęciem tezy, że stanowi to jedynie przykładowe wskazanie podmiotów, przemawia użycie sformułowania „w szczególności” oraz oddanie do kompetencji rady możliwości udzielenia tym podmiotom dotacji. Tym samym właściwa rada gminy może udzielić dotacji wszystkim podmiotom wskazanym w tym przepisie, bądź też kierując się własną polityką w tym zakresie, jedynie niektórym uznając, że pozostałe podmioty określonej pomocy nie wymagają. Takie przykładowe wskazanie oznacza również, że właściwy organ może wskazywać inne jeszcze kategorie podmiotów, które nie zostały wymienione w tym przepisie. Tym samym rada gminy może dokonać wyboru podmiotów wskazanych w ust. 4, w tym w pkt 1 tego przepisu, jak również wskazać inne podmioty, które przez ustawodawcę nie zostały przykładowo podane. Zdaniem Sądu organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, wydając uchwałę na zasadzie art. 403 ust. 4 Prawa ochrony środowiska, nie może jednak modyfikować (zawęzać) kategorii potencjalnych beneficjentów dotacji, wynikających z tych przepisów. W ocenie Sądu, takie działanie stanowi naruszenie art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez wykroczenie poza granice upoważnienia do wydania aktu prawa miejscowego...”

Ponadto Kolegium Izby stwierdziło również, że w § 10 rozdziału 3 Regulaminu Rada Gminy Ochotnica Dolna ustaliła, że (cyt.): „Przyznana tytułem dotacji kwota podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych na zasadach określonych w umowie, w przypadku likwidacji przydomowej oczyszczalni ścieków i powrotu do korzystania ze

zbiornika bezodpływowego w okresie 5 lat od daty oddania do eksploatacji oczyszczalni. To samo dotyczy przypadku, gdyby dalsze czynności kontrolne wykazały użytkowanie instalacji niezgodnie z regulaminem, umową oraz obowiązującymi przepisami prawa, albo inne przypadki niewłaściwego wykorzystania udzielonej dotacji”.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie stwierdza, że przesłanki zwrotu dotacji, udzielonej z budżetu jednostki samorządu terytorialnego zostały określone przepisami art. 251 i 252 ustawy o finansach publicznych. Powołane przepisy nie przewidują zwrotu dotacji w przypadku likwidacji inwestycji po terminie rozliczenia dotacji lub w przypadku niewłaściwej eksploatacji inwestycji. Rada Gminy Ochotnica Dolna dokonała zatem nieuprawnionej modyfikacji uregulowań ustawowych, wykraczając ponadto poza zakres kompetencji wyznaczony art. 403 ust. 5 Prawa ochrony środowiska. Kolegium Izby podkreśla, że przedmiotowa uchwała jest powszechnie obowiązującym aktem normatywnym prawa miejscowego w rozumieniu z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.). Według art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, uchwała winna była zostać wydana na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w ustawie. O obowiązku zachowania ram delegacji ustawowej stanowi uzasadnienie Wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 stycznia 2010 r. (sygn. akt I SA/Kr 1673/10), w którym Sąd stwierdził: „(...) stanowienie prawa miejscowego następuje nie tylko na podstawie, lecz także w granicach upoważnień ustawowych; sformułowanie powyższe wyklucza zatem dopuszczalność wyjścia aktem prawa miejscowego poza granice upoważnienia ustawowego.”

Kolegium Izby zwróciło również uwagę na nieprawidłowy zapis § 11 rozdziału 3 Regulaminu o brzmieniu (cyt.): „Zwrot niewykorzystanej lub niewłaściwie wykorzystanej dotacji przez wnioskodawcę nastąpi w terminie 15 dni od daty stwierdzenia okoliczności uzasadniających niewłaściwe wykorzystanie udzielonej dotacji”. Zwrot niewykorzystanej części dotacji dokonywany jest na zasadach i w terminach określonych w art. 251 ustawy o finansach publicznych, bez związku z terminem stwierdzenia okoliczności uzasadniających niewłaściwe wykorzystanie udzielonej dotacji.

Uwzględniając istotny charakter stwierdzonych naruszeń prawa, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie na posiedzeniu w dniu 6 grudnia 2023 r. postanowiło wszczęć postępowanie o stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXVII/600/23 Rady Gminy Ochotnica Dolna z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ochotnica Dolna”. Jednocześnie Kolegium postanowiło powiadomić Radę Gminy Ochotnica Dolna o terminie ponownego rozpatrywania sprawy i o możliwości udziału w posiedzeniu Kolegium.

W związku z tym, że Rada Gminy Ochotnica Dolna nie usunęła wskazanych nieprawidłowości, a także nie skorzystała z możliwości przedstawienia dodatkowych wyjaśnień, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie po ponownej analizie uchwały Nr LXVII/600/23 Rady Gminy Ochotnica Dolna z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ochotnica Dolna” postanowiło, jak w sentencji niniejszej uchwały.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego – zgodnie z art. 13 pkt 8a ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1461).

POUCZENIE

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie. Skargę tę należy wnieść w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały, przy czym należy to uczynić za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie.

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM IZBY

Mirosław Legutko